

Miljonkrav på NUTEK

Så här behandlas en uppfinnare Konkurs, flera år arbete spolierat

Personlig konkurs och flera års uppfinnarverksamhet spolierat.

Det blev resultatet av uppfinnaren och konstruktören Lennart Berggrens samarbete med STU-Nutek. Nu stäms Nutek av honom i två mål på totalt fem miljoner kronor. Målen väntas komma upp vid Stockholms tingsrätt senare i vår.

Samtidigt stämmer han ett bolag i Tetra-Laval-koncernen, där han begär tre miljoner kronor i skadestånd, för bla kontraktsbrott, i ett mål som är av stort intresse för uppfinnarna.

1 978 slutade Lennart Berggren en anställning som VD för ett maskintillverkande företag i Småland. Han hade då i flera år också arbetat bl a som konstruktör och uppfinnare i företag i branschen och skaffat sig en grundlig erfarenhet på området som gällde maskiner för pappers- och massaindustrin.

Lennart Berggren hade en del idéer som han nu ville förverkliga som fri uppfinnare. Han fick stort STU-stöd och utvecklingsarbetet blev lyckosamt.

Så småningom (1983) tecknade han ett avtal med ett norskt företag om två av uppfinningarna. Företaget ville emellertid några år se-

nare lösa ut Berggren. På begäran av STU träffades parterna 1990 för att skriva ett nytt avtal. Det norska företaget bjöd då 500 000 kronor till STU plus att Lennart Berggren skulle få engagemang som konsult i 5-10 år. Det var ett bra avtal för honom men STU ville ha mer. Budet ändrades då till tre miljoner kronor men innebar att Lennart Berggren samtidigt förbjöds att utöva konkurrerande verksamhet i tio år.

– Det budet krävde STU:s förhandlare att jag skulle acceptera, säger Lennart Berggren. Man ville ha så mycket

"Jag tvingades acceptera yrkesförbud i tio år."

pengar så snabbt som möjligt. Jag var ytterst tveksam men fick beskedet att om jag inte accepterade skulle STU säga upp mina lån (cirka 3 miljoner kronor), dessutom framhölls att konstruktionen med konsultuppgifter inte skulle godkännas av skattemyndigheterna. Jag böjde mig för det men efteråt fick jag klart för mig att detta var helt fel. För mig betydde ju detta yrkesförbud i tio år plus att jag måste skatta för hela beloppet.

Vid förhandlingarna fick Lennart Berggren besked om att lånet inte skulle avskrivas

förrän år 2002 och därmed ge skatteeffekter först två år senare, mer om detta nedan.

Slaka mustascher

Nå, STU hade räknat med att få 1,5 miljoner kronor men Lennart Berggren levererade in 850 000 kronor ef-

tersom han räknade med att 70 procent av beloppet skulle gå till skatt och avgifter. Tidigare hade STU fått 150 000 av det norska företaget.

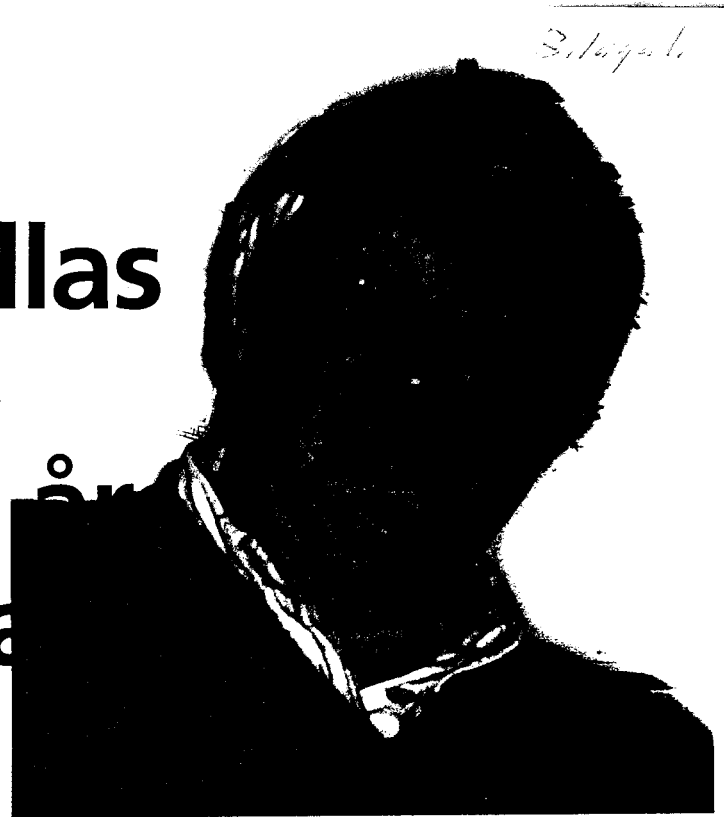
– Det blev slaka mustascher där STU misstänkte att jag byggt en flott villa i Mellbystrand utanför Låholm för en del av pengarna, säger Berggren. I verkligheten blev det ingenting över för mig.

Ganska snart efteråt kom ett hotfullt brev från STU. Om jag inte genast redovisade våra mellanhavanden skulle hela skulden förfalla till betalning, säger Lennart Berggren. Detta var märkligt eftersom jag höll på med förhandlingar med STU som hade bollen och jag väntade svar.

Dråpslaget

Lennart Berggren betalade men fick också besked om att lånet inte skulle avskrivas förrän 2002. Det var betydelsefullt eftersom han då fick

Forts. på sid 14

Lennart Berggrens uppfinningar omsätter idag omkring 600 miljoner kronor. Själv får han 3 500 kr i månaden sedan kronfogden tagit resten.

Forts. från sid 12

möjlighet att söka patent på de uppfinningar han gjorde under tiden när yrkesförbudet utgick 2000. Det innebar att han skulle kunna söka licensstagare och få in de pengar han behövde för att klara den tickande skattebomben som skulle brisera 2004.

Men så kom dråpslaget 1997. I ett brev från Nutek stod det att hans lån på 375 000 kronor hade hans egen begäran hade skrivits av. Därmed blev också hans rapporter där han beskrev sina nya uppfinningar som baserades på de tidigare försöken, offentliga och alltså omöjliga att patentera. Lennart Berggren hade inte begärt någon förtida avskrivning av lånen men hans protester var meningslösa. Lånet skulle alltså beskattas omgående fullt ut och därmed var konkurs enda möjligheten.

Nya problem

Men med detta var inte eländet slut. 1987 fick han ett lån på 375 000 kronor av Statens Energiverk (senare

inom Nutek) för att utveckla en ny typ av skruvpress. Den skulle passa väl för både massaindustrin och torvinindustrin fann Lennart Berggren och lyckades intressera Hedemora Verkstäder för uppfinningen.

"Förtida avskrivning av lån är lika med konkurs."

Detta företag övertog lånet och utvecklingsarbetet gick utmärkt.

Men så såldes Hedemora Verkstäder till Celleco som ingick i Tetra Laval-koncernen. Det nya samarbetet flöt dåligt, säger

Lennart Berggren som nu tvistar med Tetra Laval-koncernen om vissa royaltyproblem.

"Vilande licensavtal"

Det som emellertid är ytterst viktigt för uppfinnarna i landet är detta:

När Celleco senare såldes till ett kanadensiskt bolag krävde man att Lennart Berggren godkände överlåtandet av licensavtalet till de nya ägarna. Lennart Berggren vägrade av olika skäl men fick veta att det skulle bli överlåtelse i alla fall.

Det löste man med hjälp av en smart "uppfinning". Li-

- OM DU BLIR MOSAD GENOM MYNDIGHETS-BYRÅKRATI LIKT EN TOMAT-TAR DET LÅNG TID ATT ACCEPTERA DIG SJÄLV SOM BLIVANDE KETCHUP!

icensavtalet och patentet placerades i ett vilande bolag medan "inkråmet", dvs själva uppfinningen, konstruk-

tionsunderlaget, reservdelar till maskinerna, marknadsplaner etc, överfördes till de nya ägarna.

NUTEK:s kommentar till intervjun med Lennart Berggren

NUTEK beklagar att Berggren fått ekonomiska problem och försatts i konkurs. Det är tragiskt att detta skall drabba en duktig och framgångsrik uppfinnare som Berggren. Att Berggren anser att hans situation är ett resultat av samarbetet med dåvarande Styrelsen för teknisk utveckling STU och sedermera NUTEK är inte roligt att höra, särskilt med tanke på att dessa myndigheters uppgifter bland annat var respektive är att stödja uppfinnarverksamhet.

Den handläggare som hade huvudansvaret för STU:s stöd i form av villkorslån till Berggrens projekt under 1980-talet är numera pensionär. Kvar hos NUTEK finns några personer som tidvis deltagit i handläggningen av projektet. De sekretessbe-

stämmelser som gäller för NUTEK hindrar i stor utsträckning ett detaljerat bemötande av Berggrens uppgifter. Följande kommentar kan dock lämnas.

Berggrens uppgifter i intervjun är i viktiga avseenden inte korrekta. Konkursen är inte en följd av skattekonsekvenserna av NUTEK:s beslut om eftergift av Berggrens villkorliga skuld till NUTEK. STU har deltagit i ett sammanträde med det norska företaget på Berggrens begäran och inte efter eget initiativ. Berggren har frivilligt med STU:s godkännande sålt de patentskyddade uppfinningarna till det norska företaget för tre miljoner kronor och accepterat en avtalsklausul att inte bedriva med det köpan- de företaget konkurrerande verksamhet

under 10 år från avtalsdagen. Varken STU eller NUTEK har haft någon kännedom om hur Berggren hanterat skattekonsekvenserna av affären och Berggren har inte begärt någon rådgivning från STU beträffande skattefrågorna.

När det gäller skruvpressprojektet har NUTEK kontrollerat om lånet till Hedemora Verkstäder avskrivits på felaktiga grunder men inte funnit att så varit fallet.

Frågan om Berggren återbetalat för mycket pengar till STU är föremål för prövning i Stockholms tingsrätt. NUTEK:s inställning är att den återbetalning som gjorts är korrekt.

Magnus Wallde
verksjurist, NUTEK

... det läget vände sig Lennart Berggren till Nutek för att få hjälp att behålla uppfinningen i Sverige. Det lånet som Tetra Laval fått överta var nu uppe i cirka 1,3 miljoner kronor. Nutek var emellertid helt ointresserat av att hjälpa till, säger Berggren.

Tetra laval fick 1,3 Mkr

– Man hade helt enkelt på felaktiga grunder avskrivit lånet till Tetra-Laval. När dessa fann att Nutek var ointresserat att hjälpa mig stödde man i mig och genomförde överföringen av uppfinningen till kanadensarna och med Nuteks generösa stöd kunde licensavtalet ockuperat "låsas in" i det vilande bolaget.

– Till råga på allt begärde Tetra-Lavals jurist att jag genast skulle betala patentavgifterna i det vilande bolaget som inte hade några intäkter och då allra minst möjlighe-

ter att betala något till mig, säger Lennart Berggren.

– Med hjälp av ett statligt miljonbelopp förpassas en svensk uppfinning som om-satt 50 miljoner kronor till utlandet och därmed sysselsättning för människor här samtidigt som uppfinnaren berövas sina möjligheter till rättmätig ersättning för sitt arbete, tillägger han. Är det detta vi satsar skattepengar på. Mig jagar Nutek med blåslampa men Tetra-Laval med alla sina miljarder får all den hjälp man önskar till sin "uppfinning".

Katastrof

Om detta godkännes av rättsinstanserna innebär det ju att fler företag kan placera sina licensavtal, med eller utan hjälp av Nutek, i vilan-

de bolag så slipper de den royaltykostnaden. Det vore ju en katastrof för uppfinnarna om det blir lagligt.

Nå, med denna frustrerande erfarenhet gick Lennart Berggren till en advokat med alla avtal och inbetalningarna han gjort till STU-Nutek. Resultat: Fram till 1988 hade han godtagit krav som i dagens nuvärde uppgår till omkring två miljoner kronor, trots att han

inte behövt betala en enda krona, säger han.

För dessa pengar plus de skador han i övrigt drabbats av (konkursen, yrkesförbudet) vill han ha ett skadestånd på tre miljoner kronor.

Av Tetra-Laval-koncernen begär han tre miljoner kronor för bl a licensbrott.

KVB

*"Vilande
licensavtal –
katastrofhot
för uppfin-
nare."*